

ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ
Τομέας Βιολογίας Φυτών
Εργαστήριο Βοτανικής

Μαρία Πανίτσα
Αναπλ. Καθηγήτρια
Email: mpanitsa@upatras.gr
Τηλ.. 2610 969238

Μέθοδοι διαχείρισης του οικοτουρισμού σε προστατευόμενες περιοχές: παραδείγματα ολοκληρωμένης προσέγγισης για την ερμηνεία, ανάδειξη και διατήρηση της φυσικής και πολιτισμικής κληρονομιάς στο πλαίσιο του οικοτουρισμού

Τι είναι ο Οικοτουρισμός;

Ο τουρισμός στη φύση ο οποίος, αντίθετα με τον μαζικό τουρισμό, δεν υπερβαίνει τη φέρουσα ικανότητα της περιοχής όπου εφαρμόζεται, ενώ ταυτόχρονα προωθεί την προστασία του φυσικού, καταρχήν, αλλά και του πολιτιστικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση της συνοχής του κοινωνικού ιστού.

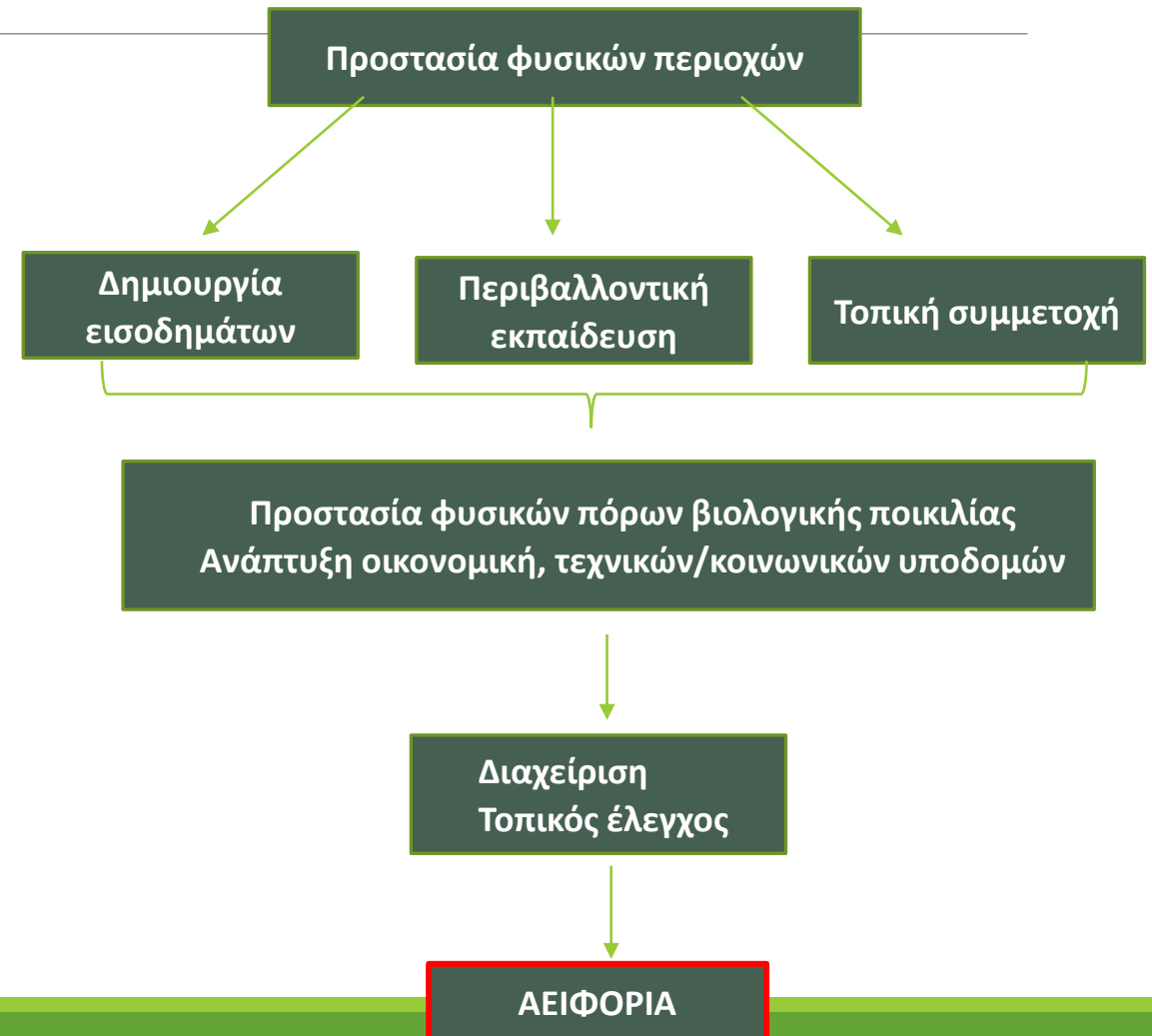
Χαρακτηριστικά του Οικοτουρισμού

Προορισμός → ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ενίσχυση τοπικής οικονομίας

Εκπαίδευση και ενημέρωση

Ελαχιστοποίηση αρνητικών επιπτώσεων

Θετικές και Αρνητικές Επιπτώσεις

Θετικά

- Οικονομική ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας
- Κοινωνική ενδυνάμωση
- Γνωριμία με ένα διαφορετικό τρόπο ζωής
- Προστασία του περιβάλλοντος

Αρνητικά

- Μετατροπή σε ένα δημοφιλή προορισμό
- Αλλοίωση φυσικών χαρακτηριστικών
- Απομάκρυνση από τις παραδοσιακές αξίες

Γενικές αρχές οικοτουριστικής ανάπτυξης

1

Μη υποβάθμιση των πόρων και προσπάθεια ανάπτυξης με τρόπο περιβαλλοντικά σωστό

2

Μακροπρόθεσμος σχεδιασμός

3

Προσφορά επιμορφωτικών εμπειριών

4

Ανάδειξη εγγενών αξιών περιβαλλοντικών πόρων, ηθικής υπευθυνότητας, σωστής συμπεριφοράς και συνεργασίας

Ο **Οικοτουρισμός** και ο **Αγροτουρισμός** είναι μορφές εναλλακτικού τουρισμού, οι οποίες στηρίζονται στην ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, της πολιτιστικής κληρονομιάς, της αγροτικής απασχόλησης, του τοπίου, της γαστρονομίας, του τουρισμού εμπειρίας.

Ακολουθούν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, αναπτύσσουν δραστηριότητες ήπιας προσέγγισης, προβάλλουν, στηρίζουν και ενισχύουν την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος, σέβονται τις τοπικές κοινωνίες και στηρίζουν την οικονομία τους, προωθούν την ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση, συμμετοχή των επισκεπτών σε βιωματικές εμπειρίες.

Αγροτουρισμός

Είναι η συμμετοχή του επισκέπτη στις συνηθισμένες αγροτικές εργασίες του ιδιοκτήτη της τουριστικής επιχείρησης, ως μέρος του προγράμματος αξιοποίησης του χρόνου αναψυχής του.

- ✓ Οι αγροτουριστικές επιχειρήσεις είναι μικρής κλίμακας, σε οικογενειακό ή συνεταιριστικό επίπεδο, που αναπτύσσονται σε αγροτικό χώρο από ανθρώπους που απασχολούνται στη γεωργία.

Οικοτουρισμός

Αποτελεί μορφή τουρισμού κατά τον οποίο ο επισκέπτης έρχεται σε επαφή με τη φύση κινούμενος με σεβασμό αλλά και φροντίδα για το περιβάλλον. Οικοτουριστική δραστηριότητα αποτελεί, για παράδειγμα, η παρατήρηση πουλιών.

Άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού είναι ο τουρισμός περιπέτειας, ο οικοτουρισμός, ο σιδηροδρομικός τουρισμός, ο αρχαιολογικός τουρισμός, ο αθλητικός τουρισμός (πεζοπορία, ράφτινγκ, καγιάκ, κανό, ποδηλασία κ.ά.), ο θρησκευτικός τουρισμός, ο ιαματικός τουρισμός, ο συνεδριακός τουρισμός κ.ά.

Μέθοδοι διαχείρισης του Οικοτουρισμού από Διαχειριστικούς Φορείς

1. Φάση διάγνωσης και σχεδιασμού

- ✓ Αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης σε επίπεδο τουρισμού
- ✓ Υποδομές
- ✓ Διαφήμιση
- ✓ Συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας
- ✓ Βελτίωση ποιότητας ομάδων που μετέχουν στον οικοτουρισμό
- ✓ Άλλα αξιοθέατα, αγροτουρισμός
- ✓ Δυνατότητες χρηματοδότησης
- ✓ Σύστημα παρακολούθησης επιπτώσεων από τον τουρισμό (Εφαρμοσμένη έρευνα)

✓ Τήρηση της φέρουσας ικανότητας

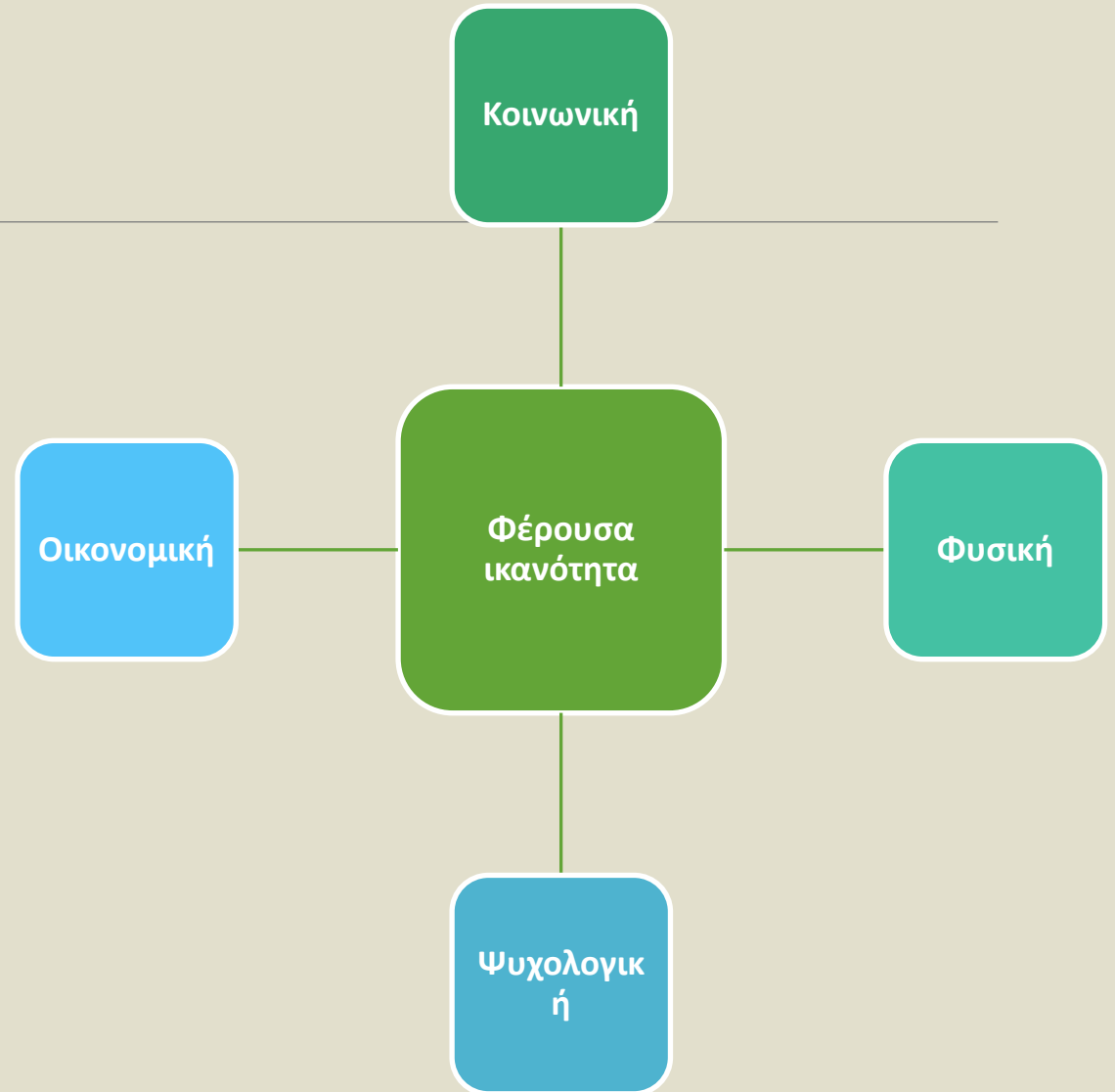
Η «αντοχή» του προορισμού στην
τουριστική ανάπτυξη

✓ Σύστημα διαχείρισης των επισκεπτών

- Δημιουργία μονοπατιών, λειτουργία κέντρου ενημέρωσης, διάρκεια ξεναγήσεων, βελτίωση εμπειρίας τουριστών

2. Φάση υλοποίησης

3. Φάση συνεχής παρακολούθησης και αξιολόγησης

Παραδείγματα οικοτουρισμού στην Κρήτη

Ιδανικός τόπος ανάπτυξης οικοτουρισμού

Αυξανόμενη η επιλογή της ως τουριστικός προορισμός

Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς

Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη

Οικοτουρισμός στον Εθνικό Δρυμό Σαμαριάς

Καταφύγιο Άγριας ζωής

Απόθεμα της Βιόσφαιρας
(Πρόγραμμα MAB της UNESCO)

Βιογενετικό Απόθεμα

Σημαντική περιοχή για Πουλιά
(ΣΠΓΠ)

Βραβευμένο από την Ευρωπαϊκή
Ένωση

Πρόγραμμα MEET (Mediterranean Experience of Ecotourism)

Βασικές αρχές ανάπτυξης Οικοτουρισμού και Σχεδίου δράσης

- **1^η: Προστασία, Ενίσχυση και Υποστήριξη της ποιότητας της ζωής της τοπικής κοινωνίας**
 - Εδραίωση στρογγυλής τράπεζας

- Ανάπτυξη τουριστικών πακέτων
- Ένταξη αγροκτηνοτροφικών δραστηριοτήτων
- **2^η: Προστασία και Προβολή του Φυσικού και Πολιτισμικού περιβάλλοντος**
 - Καταγραφή φυσικών στοιχείων
 - Ενημέρωση των τουριστικών επιχειρήσεων
 - Δημιουργία κατάλληλων υποδομών περιβαλλοντικής ενημέρωσης
 - Χρήση φιλικών προς το περιβάλλον μέσω μετακίνησης
 - Προώθηση οικοτουριστικού προϊόντος με οικονομικά ανταποδοτικά οφέλη
- **3^η: Ανάπτυξη και δυναμική βελτίωση της Οικοτουριστικής εμπειρίας**
 - Ανάπτυξη οικοτουριστικών πακέτων για μικρές ομάδες και με γνώμονα την ποιοτική παροχή εμπειριών
 - Ανάπτυξη συνδυαστικών δραστηριοτήτων
 - Καταγραφή απόψεων οικοτουριστών
 - Ενσωμάτωση έννοιας εθελοντισμού
- **4^η: Προώθηση της Οικοτουριστικής Εμπειρίας**
 - Σύστημα πιστοποίησης ποιότητας
 - Διεθνή μέσα προβολής προορισμών
 - Προώθηση πακέτων σε τουριστικούς φορείς

Samaria National Park Management Body

the mountain

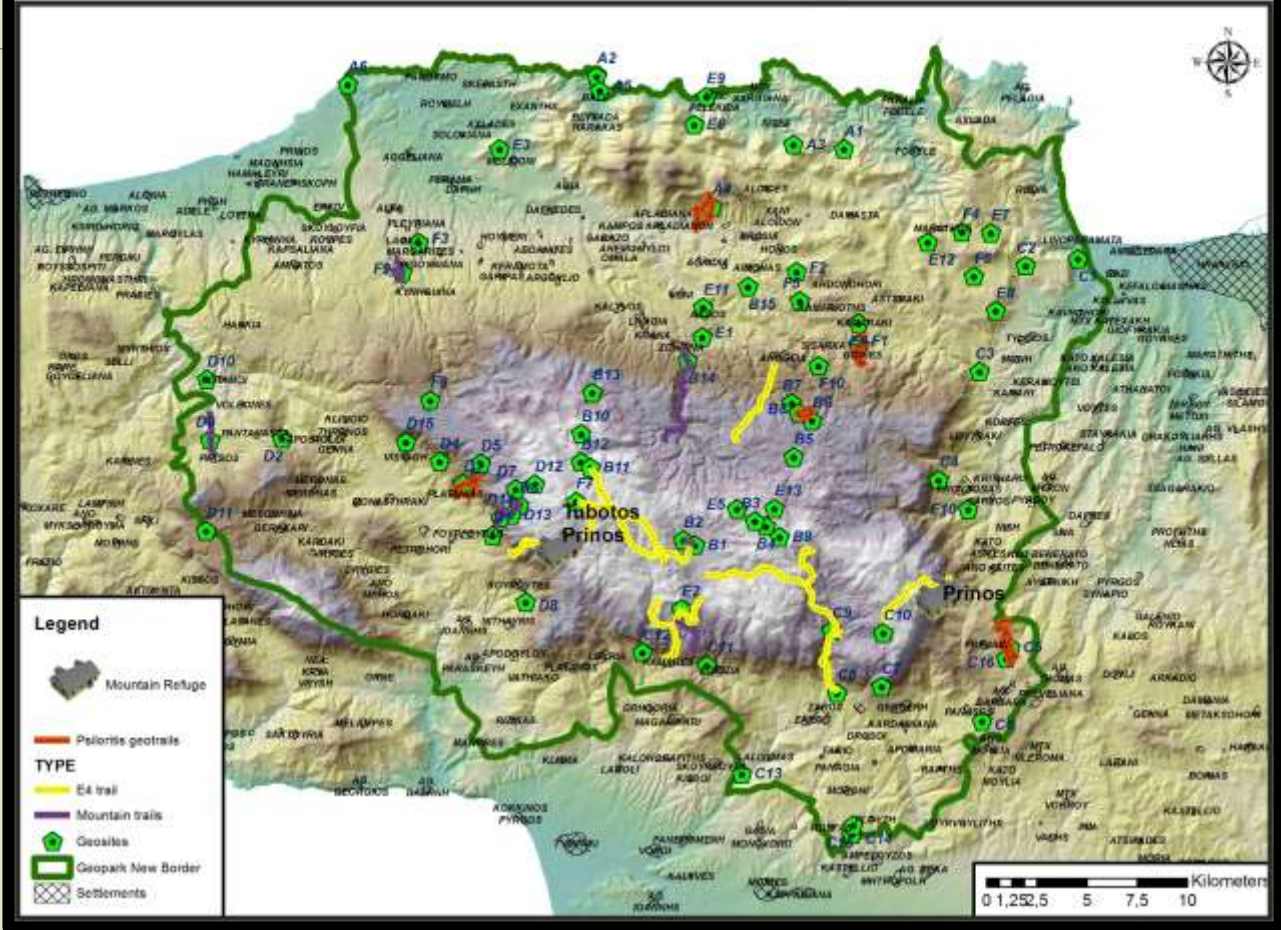
«a snorkel on the mountain» Πρόγραμμα "Mediterranean Experience of Eco-Tourism" (MEET)

"Mountain" includes:
an inquiry of all existing natural, of great importance for ecotourism,
in line with the participation of all stakeholders in the development strategy and action plan
The package to be tested in real conditions is approved

ΦΥΣΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΓΕΩΠΑΡΚΟ UNESCO

Οικοτουρισμός στο Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη

Δίκτυο Παγκόσμιων Γεωπάρκων
της UNESCO

Τουριστική δραστηριότητα

Πολλές προτάσεις διαδρομών

- Φύση
- Οικισμοί
- Παραδοσιακά προϊόντα
- Είδη λαϊκής τέχνης
- Αρχαιολογικές θέσεις
- Νερόμυλοι

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ

Δείτε:

Μέθοδοι Διαχείρισης του Οικοτουρισμού και του Τουρισμού σε Προστατευόμενες Περιοχές [ecos.pdf \(wwf.gr\)](#)

Ελλάδα → Ευρύ φάσμα αξιόλογων οικοτουριστικών προορισμών

Παράδειγμα οικοτουριστικού αντικειμένου: τέχνη της ξερολιθιάς

- Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας (UNESCO)
- Τεκμήριο της σχέσης μεταξύ ανθρώπου και περιβάλλοντος
- Συμβολή στην οικολογική ισορροπία
- [Η τέχνη της ξερολιθιάς | Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ελλάδας \(culture.gr\)](#)

[Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη - Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO \(psiloritisgeopark.gr\)](#)

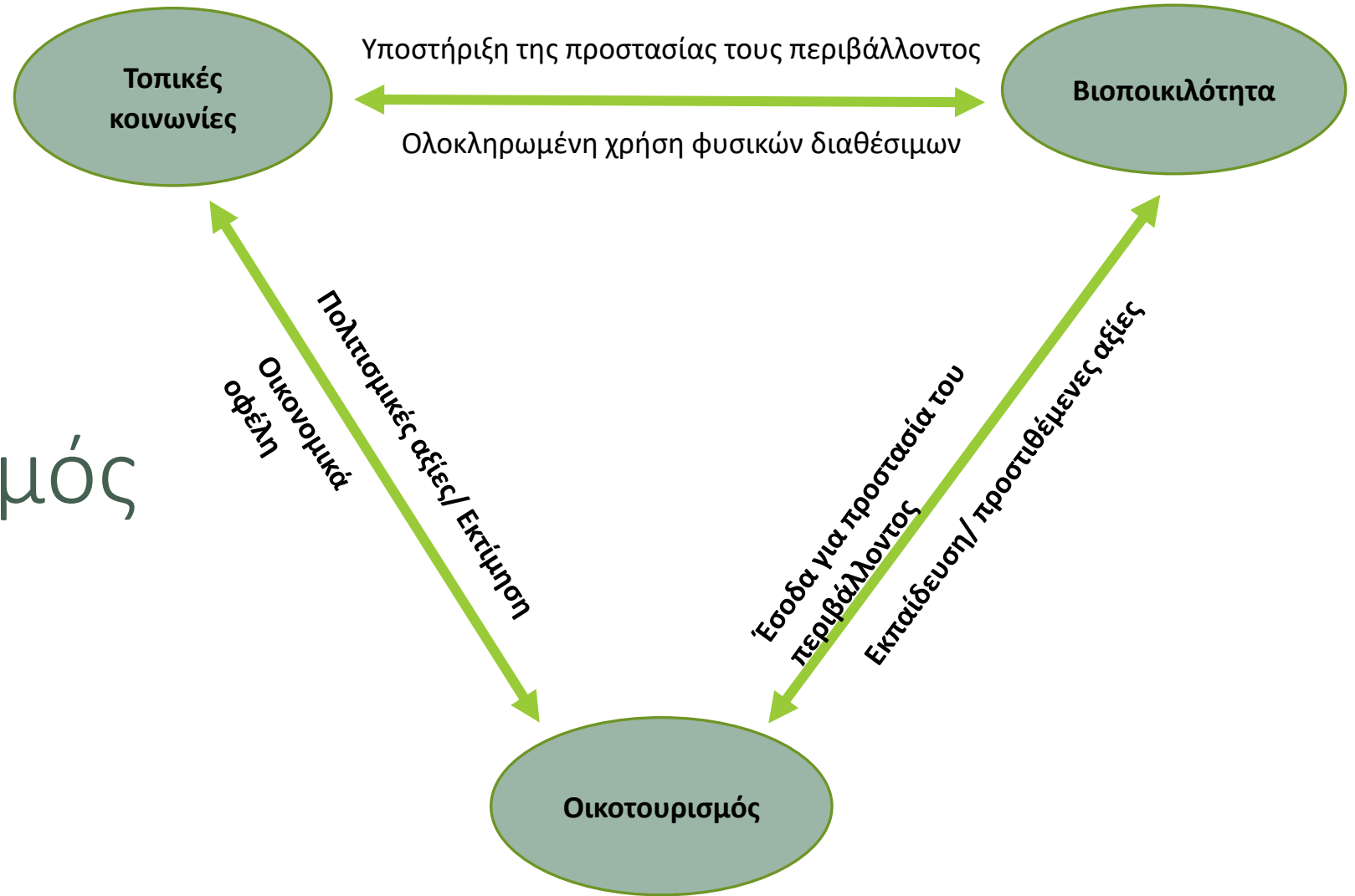
[Kythera Trails - Μονοπάτια Κυθήρων](#)

[MOVING: Αξιοποίηση ορεινών όγκων μέσω διασυνδεσιμότητας και πράσινης ανάπτυξης – YouTube](#)

[DestiMED \(interreg-med.eu\)](#)

Ο ιδανικός οικοτουρισμός

Βιβλιογραφία

Lindberg, K. and D. E. Hawkins (1993). "Ecotourism: a guide for planners and managers."

Ross, S. and G. Wall (1999). "Ecotourism: towards congruence between theory and practice." *Tourism management* **20**(1): 123-132.

Γεωργίτση, Α. (2009). "Οικοτουρισμός: μία εναλλακτική μορφή τουρισμού στο σημερινό αναπτυξιακό πρότυπο της Κρήτης."

Γκουβέρος, Δ. (2010). "Ο οικοτουρισμός στην Ελλάδα."

Κοντολάτος, Μ. (2016). "Ο οικοτουρισμός και η συμβολή του στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας."

Σβορώνου, Ε. (2003). "Μέθοδοι διαχείρισης του οικοτουρισμού και του τουρισμού σε προστατευόμενες περιοχές." WWF ΕΛΛΑΣ–Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

